

بزرگترین ورزشکار همه تاریخ

پله

اسطوره ابدی

ادسون آرائنتس دوناسیمتو...

نامی که انگار کلید و رمز ورود به دنیای فوتبال است! فرقی نمی‌کند که بخواهید فوتبال‌بست شوید یا مربی و داور و یا هوادار و خبرنگار، کلید ورود شما به عرصه مستطیل سبز همین اسم است.

مشهورترین مجری ورزشی امروز فوتبال ما با دانستن همین اسم وارد عرصه رسانه شد. در اواخر دهه شصت و اوایل دهه هفتاد محبوب‌ترین برنامه تلویزیونی، مسابقه هفته بود که مرحوم نوذری آن را اجرا می‌کرد و «عادل فردوسی پور» با دانستن همین اسم چهره‌ای شد که امروز می‌شناسیم.

تاج

بعد از جام جهانی ۱۹۷۰ و خداحافظی از فوتبال، زندگی در آمریکا را انتخاب کرد و سرانجام مقابل وسوسه پول زیاد تسلیم شد و برای کاسموس نیویورک هم درام آل اس به میدان رفت. تجربه‌ای کوتاه که به مذاق طرفدارانش هم مثل خودش خیلی خوش نیامد اما شکی نیست که به پیشرفت فوتبال در آمریکا کمک کرد.

ستاره‌ای درخشان‌تر از ماه

وقتی «نیل آرمسترانگ» با سفینه آپولو ۱۱ در پخش مستقیم جهانی قدم به روی ماه گذاشت، از نظر رسانه‌های غربی آنقدر این اتفاق بزرگ بود که می‌بایست تا سال‌ها در موردش صحبت می‌کردند اما یک اتفاق اینجا روی کره زمین آن اتفاق روی کره ماه را تحت‌الشعاع قرار داد! لحظه‌ای که پله با لباس سانتوس پشت ضربه پنالتی ایستاد و چشم تمام دنیا با آن صحنه بود تا اسطوره «هزارمین گل» دوران ورزشی‌اش را بزند که زد و دنیایی را به هم ریخت. البته بعدها اداره آمار فیفا رقم گل‌های پله را خیلی کمتر حساب کرد ولی تا دنیا دنیا نیست همه خواهند گفت که پله ۱۲۸۳ گل زده...

سلطان فوتبال

هر کس که فوتبال را می‌شناسد می‌تواند ساعت‌ها در مورد سلطان فوتبال یعنی پله صحبت کند. در مورد زندگی ورزشی و زندگی شخصی او، در مورد فعالیت‌های تجاری و جایگاه اجتماعی‌اش می‌توان هزاران صفحه نوشت. پس از همین ابتدا باید بگوییم که در فرصت محدود و فضای محدودی که برای چاپ هست تنها می‌شود مروری اجمالی به زندگی این شخصیت بزرگ داشت.

در بزرگی نام پله همین بس که هیچ انسانی روی کره زمین زندگی نمی‌کرد که جواب تلفن او را ندهد! هیچ رهبر قدرتمندی در قرن گذشته و حاضر زندگی نکرد که به درخواست ملاقات او جواب رد بدهد. هیچ دری به روی او بسته نبود، چرا که او «پله» بود.

لقب عجیب

امروز و در عصر ارتباطات هزاره سوم، هر کودک و نوجوانی اطلاعات وسیعی از طریق اینترنت در اختیار دارد. امروز همه می‌دانند که مردمان آمریکای جنوبی برخلاف اروپایی‌ها که نامی سه قسمتی دارند، می‌توانند نامی طولانی داشته باشند. نامی که گاه از چند خط هم عبور می‌کند! بنابراین چهره‌های برخاسته از این دیار معمولاً با یک لقب شناخته می‌شوند و این لقب گاه می‌تواند حتی معنایی هم نداشته باشد. در مورد پله هم همین موضوع صدق می‌کند که البته در روزگار او خیلی‌ها نمی‌دانستند و سر در نمی‌آوردند و تا سال‌ها وجه تسمیه این اسم معایبی بود که در موردش افسانه‌سرای می‌شد! الماس سیاه فوتبال در سال ۱۹۴۰ متولد شد. وقتی که در همان سنین کودکی بازی می‌کرد یک نفر روز کاملاً اتفاقی او را پله خطاب کرد، چرا که تلفظ نام طولانی‌اش برای او سخت بود! پله از همین نام اختصاری خوشش آمد و امروز دنیا این نام را می‌شناسد...

سانتوس

اولین ویژگی شخصیتی پله تک باشگاهی بودن او بود. در شهر سانتوس متولد شد، در همین شهر زندگی می‌کرد و طبق وصیتش در همین شهر نیز دفن شد. البته که مزار و مقبره او باید که با بقیه فرق کند! پله در یک آرامگاه ۱۴ طبقه و در طبقه نهم به آرامش ابدی رسید، چرا که می‌خواست پس از مرگش هم مراقب ورزشگاه سانتوس باشد!

این برج که یک آرامگاه لاکچری برای طبقه اشرافی است از حالا به بعد بازدیدکنندگان بی‌شماری خواهد داشت چرا که سلطان فوتبال آنجا آرمیده است.

رکورد گینس

پله وقتی فقط ۱۰ سال داشت و بدون اینکه بداند صاحب یک رکورد جهانی شد که هنوز هم در کتاب رکوردهای گینس هست. پرتماشگرترین بازی تاریخ فوتبال مسابقه بین برزیل - اروگوئه در جام جهانی ۱۹۵۰ و ورزشگاه ریودوژانیرو، یعنی «ماراکانا» معروف است. ورزشگاه ۲۰۰ هزار نفری که آن روز بریز از تماشاگر بود و پله کوچک به همراه پدرش یکی از آن تماشاگران بود.

آن روز پله دید که چطور جام قهرمانی از دست مردان سرزمین سامبا خارج شد، تنها جام جهانی که فینال نداشت و برزیل از مصاف آخر با اروگوئه با یک مساوی هم قهرمان می‌شد اما ۱-۲ باخت تا مردان لاسلسته مجبور شوند شبانه خاک برزیل را به مقصد مونته ویدیو ترک کنند تا از خشم مردم در امان باشند!

شماره ۱۰

پله در تمام سال‌های درخشش فوتبالی‌اش تنها شماره ۱۰ سانتوس را به تن کرد. تا قبل او در فوتبال شماره ۷ مهم بود و از او به بعد این شماره هویت فوتبال شد. پله از ۱۶ سالگی برای سانتوس در لیگ برزیل بازی کرد و با پیراهن همین تیم به تیم ملی برزیل در ۱۹۵۸ دعوت شد. در دهه ۶۰ میلادی و در حالیکه اولین کسی بود که پیشنهاد میلیون دلاری برای بازی به او رسید، حاضر نشد خاک برزیل و پیراهن سانتوس را با پول عوض کند.

رکورددار

پله صاحب رکوردهای زیادی در دنیای فوتبال است. تا همین اواخر رکورد گل ملی برزیل ۷۷ گل بود که او در ۹۶ بازی ملی زده بود و نیمار در جام جهانی ۲۰۲۲ به آن رسید اما ناگهان ۲۰ گل افزایش یافت!

اما برخی رکوردهای او از ابتدا ثبت شده و تا دنیا دنیا باشد هم شاید دیگر هرگز نشکنند. جوانترین بازیکنی که جام جهانی را برده، تنها بازیکن تاریخ است که سه بار قهرمان جام جهانی شده...

پله در چهار دوره جام جهانی ۱۲ گل زد که البته این رکورد او حالا شکسته است. با این توضیح که دو جام جهانی ۱۹۶۲ و ۱۹۶۶ را پله در همان بازی‌های اول به دلیل مصدومیت از دست داد چرا که مدافعان حریف توان کنترل او را بدون خسونت نداشتند.

پله در ۲۹ سالگی و پس از تصاحب همیشگی ژول ریمه پیراهن تیم ملی برزیل را کنار گذاشت و در برابر درخواست‌های بیشمار حاضر نشد در ۳۳ سالگی در جام جهانی ۱۹۷۴ بازی کند که در این صورت می‌توانست تمام رکوردهایش را بهبود بخشد.

چهار ازدواج

پله در زندگی شخصی خود چهار بار ازدواج کرد و از هر کدام این ازدواج‌ها فرزندان دارد. یکی از پسرهای او مدتی دروازه‌بان بود و در سطح حرفه‌ای هم بازی کرد اما هرگز از زیر سایه سنگین نام پدر خارج نشد. پله مشهورترین چهره تاریخ دنیاست که عضویت در کابینه دولت کشورش را پذیرفته، او در دهه ۸۰ میلادی مدتی وزیر ورزش برزیل شد و به نسبت سایر مشاهیر ورزشی که وارد عرصه‌های سیاسی شدند خطاها و اشتباهات کمتری هم داشت.

پله در طی دهه ۷۰ و ۸۰ میلادی در تجارت و در کشور آمریکا بسیار فعال بود و قراردادهای تبلیغاتی زیادی با استفاده از نامش بست و سرمایه‌گذاری‌های در شرکت‌های مهم و معتبر کرد. در سال‌های آخر عمر، او در سائوپائولو دفتری داشت که از آنجا امور تجاری‌اش را هدایت می‌کرد و هرگز دچار مشکلاتی که برخی نامداران خاطره‌ساز دیگر در اواخر عمر شدند، نشد.

جاودانه تا ابد...

نام و جایگاه و اعتباری که پله به فوتبال داد، دیگر هرگز توسط هیچ بازیکنی تکرار نشد. او بارها و بارها در سفرهای انسان دوستانه یا به قسمت‌هایی از کره زمین گذاشت که هیچ رسانه‌ای نرفته بود. هرگاه به مستطیل سبز برمی‌گشت تنها در دیدارهای خیره بود. گل سرسید مراسم رسمی و یکبار هم توپ طلای افتخاری فیفا را بواسطه مجموعه عملکردش گرفت، چرا که در زمانی بازی می‌کرد که اساساً چنین جایزه‌ای وجود نداشت. اوج رفتارهای انسانی او در تقابل‌هایش با مارادونا بود. اسطوره آرژانتینی بارها و بارها به او حمله کرد اما پله هرگز جوابی نداد و همواره با احترام از مارادونا و سایر فوتبالیست‌های بزرگ جهان یاد می‌کرد و به همین دلیل همه ستاره‌های بزرگ دنیا رابطه بسیار خوبی با پله داشتند، درست برخلاف مارادونا...

برخلاف مارادونا چند بار کتاب زندگی منتشر نکرد و فیلم‌های زیادی از زندگی‌اش ساخته نشد، اگرچه خود به‌عنوان هنرپیشه در چند فیلم بازی کرد که مشهورترین آنها فیلم «ویکتوری» ساخته جان هیوستن است که در ایران با نام «قرار به سوی پیروزی» اکران شد. در آن فیلم هم نقشی را که دوست داشت بازی کرد، یک اسیر سیه چرده و شهروند درجه سه در زمان جنگ که با فوتبال راه را برای آزادی باز می‌کند. دیالوگ‌های مشهورش موقع فرار زندانی‌ها تا همیشه در خاطره سینمادوستان باقی است و تلخی سوءاستفاده از نامش در یک فیلم ایرانی را می‌گیرد...

نام پله تا دنیا دنیا نیست و تا فوتبال هست، بر تارک مستطیل سبز و آسمان فوتبال خواهد درخشید.